

Izhaja, izvenredni podeljki, vsak 12. III. Uredništvo: ulica sv. F. Aniškega št. 20, L. nadstropje. Se pošilja uredništvu in knjižnici. Plaša se na sprejemajo, ro. se ne vračajo. — Oddaje: Prof. F. Peric. — Lastnik tiskar: J. J. J. Tiskarne Edinosti. — Znaša za mesec L 7, 3 meseca L 12, pol leta L 32, in celo leto L 50. Za izvenredno mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Pesamezna številka v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. — Oglasi, zahvale, poslane vabila po L 1, — oglasi denarnik zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Aniškega št. 20, L. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Incident s parnikom „Kumanovo“

V prejšnjem tednu se je zgodil v Trstu incident, ki ga je treba še posebno obzreti, ker bi bil mogoče imeti zelo neželjene posledice tudi meddržavnega značaja, če ne bi bilo primerne treznosti na prizadetih straneh. Radi tega pomisleka smo mi smatrali za primerno, da ne govorimo o tem dogodku. Ker pa je stvar vendarle presla v širšo javnost — ljubljansko „Jutro“ je prineslo dalje poročilo o onem dogodku — naj spregovorimo tudi mi nekoliko. Posebno radi pripomba, ki jih je napisala tržaška „Sera“ na podlagi poročila v ljubljanskem listu.

V tržaškem pristanišču je bil zasidran parnik „Kumanovo“ dubrovniške paroplovne družbe, ki je nedavno uvedla brzo plovno vožnjo med Trstom in Kotorom. Parnik je bil zasidran pri pomolu „Audace“, kakor je odredilo pristaniško poveljstvo. Ravnanje je rešeno družbe je hotelo porediti na parniku banket in je povabilo razne odlične osebe iz kroga pamonstva. V zadnjem hipu pa je pristaniško poveljstvo dobilo nalog, naj „Kumanovo“ odstrani od rečenega pomola in ga odpravi v oddaljeno svobodno luko. Ob enem da so bili povabljeni obveščeni, da bo imel banket političen značaj in naj zato odklonijo povabilo! Zato so se — glasom poročila v „Jutru“ — udeležili banketa le konzuli, osebe jugoslovanskega generalnega konzulata in nekaj oseb jugoslovanske kolonije v Trstu. Vseled posredovanja s višjih oblastvih pa je „Kumanovo“ ostalo na svojem mestu pri pomolu „Audace“.

„Sera“ trdi sicer, da je poročilo v „Jutru“ netočno in pretirano. Zlasti pa, da niso upravičene obtožbe, ki jih je napisal ljubljanski list, češ da je te mahinacije izvajala ali naročila neka velika tržaška paroplovna družba. Vendar pa priznava „Sera“, da je bil to nečest incident, ki da se mora razjasniti. Zlasti je zbudil tržaški list naglasjanje v „Jutru“, da morajo jugoslovanske ladje, ki se ustavljajo v italijanskih pristaniščih, biti deležne povsem enakih postopanja, da se italijansko-jugoslovanski dogovori ne bodo zdeli le nekaj navideznega. „Sera“ piše dalje, da je članek v „Jutru“ — ker je ta list glasilo ministra Pribičevića — vzbudil veliko ozi. voljenje zlasti v Zagrebu, kjer da je v političnih krogih še vedno neugodno razpoloženje napram Italiji in bi utegnili zahtevati represalije proti italijanskim ladjam. Hoteli da bi celo, da bi se jugoslovanske plovbe sploh izogibale tržaškega pristanišča ter usmerjale vse svoje delovanje napram Reki.

Proti poročilu v „Jutru“ se sklicuje „Sera“ zlasti na dejstvo, priznano tudi od ljubljanskega lista, da niso namreč ne vladna oblastva, ne meščanski krogi želeli, da bi se prireditev na „Kumanovu“ ovrnila, manveč je mogla ladja po nalogu višjih oblastev ostati pri pomolu „Audace“, ki da je nekako „častno mesto“.

Posebno pa moramo opozoriti na naslednje odstavke v „Seri“: „Najbrže se je našel kak fantatik, ki se ne more razumeti ideje iskrenega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, ker je izvestnim ljudem ostala duševnost iz predvojnega doba! Te ljudi je morada razburilo, ker so videli pri pomolu „Audace“ plapolati jugoslovansko zastavo. To pa so stvari, ki se dogajajo tudi v Splitu in Dubrovniku.“

„Sera“ ponavlja, da je „Jutro“ to stvar „azblinilo brez potrebe ter pripominja, da ni še rekla vsega, a da bo govorila, če bo potrebno.“

To bi bilo vse prav, lepo in pametno, kar je napisala „Sera“. A še veljavneje bi bilo, če bi bila povedala vse, tudi tisto, kar je zamolčala. Hvalovredna je nje zahteva, naj se stvar popolnoma pojasni! Kajti tu so vmes zelo kočljiva vprašanja, ki zahtevajo razčiščenje. Kdo in kje so bili tisti, ki so dali pristaniškemu poveljstvu nalog, naj „Kumanovo“ odstrani od „častnega prostora“ pri večkrat imenovanem pomolu? Kako naj si razlagamo, da je poveljstvo hotelo ustreči tej zahtevi, kar je razvidno iz dejstva, ki ga priznava tudi „Sera“, ko pravi, da je šele po posredovanju pri višjih oblastvih mogel jugoslovanski parnik ostati na svojem mestu? Kdo in kje so bili tisti, ki so pritiskali na povabljenca na banket, naj se ne udeležijo te prireditve, ker da bo politična demonstracija? Kje in kdo so tisti, ki so v nasprotju s naglašeno željo odgovornih oblastev hoteli motiti banket in so tudi — glasom „Jutra“ — dosegli svoj namen?!

To so važna in kočljiva vprašanja, ki naj jih razjasni tisti, ki so se iznebili predvojnega duševnosti in ki razumejo — da govorimo s „Seri“ — idejo iskrenega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo!

jenih oblastvih. In to bi kazalo na nezdrave, kaotične razmere.

Gori uvodoma smo rekli, da bi incident, ki se je zgodil v prejšnjem tednu v našem pristanišču, mogel imeti — čemur pritrjuje tudi „Sera“ — neželjene posledice meddržavnega značaja. Upravičeno in premišljeno smo rekli to! Kajti afront, ki so ga uprizarili proti „Kumanovu“, ni bil žaljiv samo za to ladjo ali družbo, ki je nje lastnica, marveč tudi za državo, katere zastavo nosi „Kumanovo“!

Ravno v tem dejstvu je glavna teža vsega incidenta! Če ni prišlo, ali če ne pride do neželjenih posledic, se je zahvaliti — kakor smo rekli že gori — le treznosti in mirnosti odgovornih činiteljev na eni in drugi strani in pa njihovi iskreni želji, da pride slednjim do res iskrenega in za obe strani zadovoljivega razrešitve med obema državama in obema narodoma! Jasen mora postati položaj v tej smeri, da bo imela javnost zavest, da odločajo tu le odgovorni činitelji, ne pa neodgovorni fanatiki s predvojno duševnostjo, z dušo polno sovraštva, ali pa kak drugi krog s svojimi posebnimi in zasebnimi interesi! Le na taki urdbi mora sloneti iskreno prijateljstvo.

Razprava o notranji politiki

Nastop komunistov

RIM, 1. Predsednik on. Casertano je otvoril sejo ob 15. uri. Pri odgovorih na vprašanja poslancev je naučni minister Fedele odgovoril Farinacciju, da bodo smeli v smislu novega pravilnika za srednje šole oni kandidati, ki so padli pri maturi v preteklem letu iz več kakor 2 predmetov ponoviti izpit samo v julijemskem roku. Ta ukrep je samo prehodnega značaja, ker pač ne stoji v veljavo popolna Gentilejeva reforma.

Razprava o notranji politiki vlade se je udeležil predvsem on. Cucco. Priporočal je vladi, naj se loti energičnega pobijanja trahome. On. Giovanni je grajal vladne ukrepe proti svobodi tiska. Ni res, da je opozicija izvajala sedanje stroge ukrepe; kajti opozicija se je le branila proti fašistovskemu nasilju. Kdaj misli vlada vrniti občine njihovim izvoljenim zastopnikom? Govornik je nadalje zahteval od vlade, naj da pojasnila glede obsežnosti reforme ustave. Ministrski predsednik je ponovno izjavil, da namerava spraviti revolucionarno fašistovsko gibanje v ustavno smer. Potemtakem bi moralo biti sedanje protiliberalno stališče fašistovske vlade le prehodno. Fašizem, ki je danes popolnoma osamljen, naj gleda, da se reformira in vrne k prvotnemu cilju, da obvaruje državo pred socializmom. Govornik bo glasoval proti vladi.

On. Barbiellini Amidei je zagovarjal politiko fašistovske vlade. Komunisti Graziadei je razvijal resolucijo naperjeno proti vladi in njeni gospodarski politiki. Resolucija so podpisali poleg njega: on. Gennari, Damen, Macchi, Riboldi in Molinelli. Fašistovska gospodarska politika je dovedla tako daleč, da velja danes italijanska lira le 14% predvojne vrednosti. Od l. 1922. dalje so živila podražila za 20% do 25%; plače pa so padle. Vseled tega se je moral konsum znižati. Povprečni konsum je v Milanu veliko nižji kakor v Parizu ali Londonu. Današnji nesrečni gospodarski položaj Italije je treba pripisovati dejstvu, da je Italija stopila v vojno, ne da bi bila finančno pripravljena. (Medikci, hrup.) Finančno in gospodarsko politiko fašistovske vlade vodijo veliki industrialci; saj je fašizem nastopil v prvi vrsti za to, da brani interese kapitalistov, ki so bili že ogroženi radi napredovanja združništva. (Hrup, medikci.) On. Damen je razvijal naslednjo resolucijo: Zbornica zvrsta na vlado vso odgovornost, da je spravila ves industrijski in poljedelski proletarijat v lakoto in sužnost. Govornik je izjavil v bistvu isto kakor Graziadei: Kapitalistična podjetja povzbujejo svoje glavnice, plačujejo vedno večje obresti; delavstvo pa nima niti kruha. Plače so vsaki dan manjše. Med govornikovimi izjavami je nastal v zbornici velik hrup in ropot. Posebno Farinacci je ugovarjal. Seja je končala ob 19.30.

Delcroix na strani bojevnikov

Razgovor Mussolini-Delcroix

RIM, 11. Ministrski predsednik je danes sprejel v svojem stanovanju vojnega slepca on. Carlo Delcroix in generalnega tajnika Udrženja invalidov Giovanni Baccharini, ki sta po nalogu vodstva omenjenega Udrženja razlozila Mussoliniju mnenje invalidov glede krize v Udrženju bojevnikov po razpustu osrednjega odbora. Zastopniki Udrženja invalidov so poudarili, da se invalidi zanimajo za usodo Udrženja bojevnikov, ker so bili oni ustanovitelji tega Udrženja. Nadalje so izrazili željo, naj bi začasno vodstvo (3 komisarji) Udrženja delalo v prvi vrsti na to, da se skliče čimprej občni zbor Udrženja, ki naj končno javno reši sedanjo krizo. Ta kriza ni nikakor v korist bojevnikov in boli vsakogar, ki vidi v bivših bojevniki eno izmed najčistejših sil domovine. Delegati Udrženja invalidov so končno poudarili posebno željo, naj bi se izredni ukrepi proti Udrženju bojevnikov nikakor ne razširili na pokrajinske organizacije, ki jih vodijo predsedniki, izvoljeni v smislu pravil.

Ministrski predsednik je odgovoril, da

je vlada vedno podpirala gnotne in moralne interese bojevnikov. Vlada je le želela, da bi Udrženje bojevnikov ostalo zvesto svojemu namenu. Ko pa so nekateri člani osrednjega odbora združili svoje politično zadržanje z zadržanjem Udrženja in tako povzročili v organizaciji razdor, je morala vlada poseči vmes. Ob zaključku je on. Mussolini zagotovil odposlancem Udrženja vojnih invalidov, da je dal trimurviru določena navodila za delovanje, ki naj bo usmerjeno za zopetnim ujedinjenjem in skorajšnjim povratkom Udrženja k normalnemu življenju.

Večina proti ženski volilni pravici

RIM, 11. Včeraj se je sestala na Montecitorio parlamentarna komisija za žensko volilno pravico. On. Lupi je prebral poročilo večine; Acerbo je poročal za manjšino tudi v imenu Bianchia in Francesca D'Alessia. V besedilu tega drugega poročila so bili storjeni gotovi popravki. Obe poročili sta bili potem še zvečer predloženi poslanski zbornici.

Poslanec Lupi ugotavlja kot poročevalec za večino v komisiji, da je po desetletjih poizkusov in zakonskih načrtov, ki so se še vsi ustavili sredi ceste, ta slučaj prvi, da prihaja iz italijanske poslanske zbornice jasen in odločen glas proti ženski volilni pravici; in to kljub temu, da je dala inicijativo za ta zakonski načrt tista vlada, ki da uživa granitno zvestobo in breznežno udanost zbornične večine.

„Ako stojijo stvari tako — pravi nadalje Lupijevo poročilo —, se čutimo takoj pooblašene, da izjavimo, da bi ogromna večina poslancev ne rešila tega vprašanja na tako radikalen način, ako bi se ne mogla prej prepričati, da soglasja v tem ž njo javno mnenje ali bolj natančno veljanska večina italijanskih žena, ki — po pravici rečeno — niso do sedaj še občutile te potrebe po volilni pravici, toliko politični kolikor upravni, niti so resno izjavile namero, da si jo hočejo priboriti. Ni prav nobenega vzroka — nadaljuje poslanec Lupi —, da bi se še danes uumeševala v ostre in melanholične politične borbe, kar bi jo odtegovalo od drugih njenih funkcij, vse bolj koristnih za socialno življenje.“

Po še drugih utemeljitvah svojega stališča zaključuje Lupi svoje poročilo s predlogom, da naj zbornica zavrne zakonski osnutek za žensko volilno pravico.

Občni zbor Istituto Italiano di Credito Fondiario

RIM, 11. Danes se je vršil v Rimu redni občni zbor delničarjev Istituto Italiano di Credito Fondiario. Predsedoval je senator Luigi Buoncompagni Ludovisi. Udeleženci so zastopali 33.590 izmed 80.000 delnic, ki tvorijo glavnico 40 milijonov lir. Občni zbor je odobril obračun in razdelitev dobička. Dividenda bo znašala 20 lir za vsako akcijo, t. j. 1 liro več kakor lanske leto; dividenda se lahko dvigne od 16. t. m. dalje pri imenovanem zavodu v Rimu ali pa pri vseh podružnicah zavoda Banca d'Italia.

Nočni potresni sunki na Siciliji

Več ranjenih v Nicosiji

CATANJA, 11. Včeraj je bilo v Nicosiji in v okolici zaznamovanih več močnih potresnih sunkov. V Nicosiji je bilo poškodovanih več hiš. Zvonik cerkve sv. Odršenika se je podrl, kar je izzvalo veliko paniko med verniki, ki so bili baš zbrani pri službi božji. Obžaluje se več ranjenih.

V Sperlingi je bilo porušenih večje število kolonjskih hiš, zrušilo se je tudi obzidje starega grada. Ravnotako so bili poškodovani še drugi kraji Sicilije.

Verifikiranje mandatov v Jugoslaviji

Usoda mandatov HRSS še negotova

BEOGRAD, 11. (Izv.) Splošni politični položaj je v bistvu neizpremenjen. Opozicija se nahaja še vedno v negotovosti, kaj se bo zgodilo z mandati nekaterih Radicevih poslancev. Ministrski predsednik Pašić se je danes delj časa razgovarjal s predsednikom verifikacijskega odbora gospod. Sršićem. Nadalje je Pašić konferiral z bivšim predsednikom narodne skupščine Ljubo Jovanovićem.

Zdi se, da se zemljoradniki vedno bolj oddaljujejo od opozicijskega bloka. Opoldne se je vršila konferenca načelnikov opozicije. Voditelji opozicije so se posvetovali, kaj bodo ukrenili v slučaju, da bi bili Radicevi mandati razveljavljeni.

Verifikacijski odbor je imel tudi danes sejo. Nadaljeval je z verifikacijo mandatov v srbskih okrožjih. V okrožju Valjevo so bili verifikirani 3 radikalni in 1 Davidovičev mandat; v Kosovski okrožju so bili potrjeni 4 poslanci radikalne liste. Verifikiranih je bilo še več mandatov iz drugih okrožij. Glede bregalnškega volilnega okrožja, v katerem so baje bolgarske komitacije čete s silo podpirale Davidovičev list, je verifikacijski odbor sklenil, da zaprosi notranje ministrstvo za pojasnila o dogodkih.

Program bloka narodnega sporazuma

BEOGRAD, 11. (Izv.) „Politika“ o kateri govorijo, da je v tesnih stikih z opozicijo, je priobčila v današnji številki temeljne točke programa bloka narodnega sporazuma: 1) Blok narodnega sporazuma in seljaške demokracije priznava celoto države SHS in integriteto njenih mej. 2) Politika narodnega sporazuma odtrni za preustrojem države, tako da se obva-

ruje suverenost naroda, ki se izraža v parlamentu; oblika države naj bo monarhijske angloskega tipa. 3) Načelo samouprave se mora izvesti od skupnega parlamenta do občine. 4) Vse stranke narodnega sporazuma in seljaške demokracije vpoštevajo pri svojem delovanju interese države, brez ozira na zveze z drugimi strankami izven države. 5) Jugoslovanska demokracija je seljaška demokracija in sloni na kmetskih masah; podlaga njenega gospodarskega programa tvori združno delovanje. 6) Blok narodnega sporazuma zahteva najstrožje postopanje proti onim državnim uradnikom, ki so na kakršenkoli način zlorabljali svojo funkcijo med volitvami. 7) Verifikacija mandatov se izvrši potom kasacijskih sodišč. 8) Program bloka narodnega sporazuma je v bistvu program Davidovičeve stranke, ki se mora še izpopolniti.

Poneveril 125.000 Din in zbežal

ZAGREB, 11. (Izv.) Zagrebška policija je izdala tiralico za uradnikom Dragotinom Horvatom, ki je poneveril 125.000 Din. Horvat je bil uradnik v Karlovcu. Pri blagajni finančne delegacije v Zagrebu je dvignil omenjeno vsoto in zbežal.

Dogovor o opiji

BEOGRAD, 10. Jugoslovanski poslanik v Bernu Milutin Jovanović je obvestil vlado, da je bila včeraj v seji Zveze narodov podpisana konvencija o proizvodnji opije. Sprejet je bil predlog jugoslovanskega delegata, da se v Jugoslaviji produkcija opije ne sme znižati, ker je ta produkcija za Jugoslavijo važen izvozni produkt.

Gospodarski položaj Avstrije

na razpravi sveta Društva narodov

ZENEVA, 11. Svet Društva narodov se je na svoji včerajšnji javni seji bavil s sledečimi vprašanji: 1) Delovanje avtonomnega urada za podpiranje grških beguncev; 2) dela gospodarskega odbora; 3) obnova Avstrije.

Francoski zastopnik Briand je k prvi točki predložil od sveta odobreno resolucijo, s katero se jemlje na znanje poročilo o poslovanju urada za grške begunce, nakar se je Coclamanos, zastopnik Grčije, zahvalil v imenu svoje vlade, grškega naroda in grških beguncev za pomoč, ki jo je Društvo narodov dalo za to akcijo obnovitve.

Nato je belgijski zastopnik Hymans poročal o delih gospodarskega odbora, nakar je prišlo na vrsto vprašanje obnovitve Avstrije.

Predsednik Chamberlain je tu opozoril avstrijskega delegata na ono mesto poročila finančnega odbora, iz katerega izhaja, da niso bile še izvršene nekatere določbe dogovora za obnovo Avstrije. Zunanji minister Čehoslovaške, Beneš, je omenil trgovinsko konvencijo, ki je bila nedavno sklenjena med Čehoslovaško in Avstrijo, ter je ugotovil, da predstavlja ta konvencija nov korak naprej proti definitivni finančni obnovi Avstrije.

Slednjic je zastopnik Italije, sen. Scialoja opisal delo, ki ga je Italija izvršila za rešitev gospodarskih problemov Avstrije. Sen. Scialoja je izjavil, da sledi Italija z iskrenim zanimanjem delu za obnovo Avstrije, in je priporočil svetu, da naj podpira akcijo gospodarskega odbora za odpravo omejitve uvoza in izvoza, katero je započela italijanska delegacija na lanskem občnem zboru Društva narodov.

Avstrijski delegat se je zahvalil italijanskemu in čehoslovaškemu zastopniku za njih izjave ter je razložil načelo, da odvsi gospodarska ozdravitev njegove države v veliki meri od politike drugih držav glede olajšav mednarodne trgovine.

Nato je bil sprejet Chamberlainov predlog, s katerim si je svet Društva narodov usvojil priporočila finančnega odbora za obnovo Avstrije.

Položaj francoskih financ

Loucheurjeve izjave uredniku „Journala“

PARIZ, 11. Loucheur je izjavil uredniku „Journala“, da je dosegel državni proračun popolno ravnovesje in da je vlada naložila največje možno mero davkov. Sedanja neugodni položaj državnih financ proizhaja iz dejstva, da so obresti državnih dolgov zelo visoke ter ne dopuščajo, da bi vlada najela večje posojilo v svrhu konsolidacije državnega zaklada. Treba je torej, je nadaljeval Loucheur, zasledovati politiko večletnega čakanja, tekotom katerega bomo lahko najeli v inozemstvu ugodna posojila v svrhu ojačenja državnega zaklada in šele potem bomo znižali dohodninske davke. Loucheur je pripomnil, da je taka previdnost potrebna tudi glede dvigovanja franka, ki nikakor ne sme škoditi izvozu in delu v drželi, kajti stabilizacija franka se sme izvršiti šele potem, ko so se znižale cene življenjskim potrebščinam.

Imenovanje francoskega in turškega poslanika za Angoro in Pariz

PARIZ, 11. „Petit Parisien“ piše, da je bilo imenovanje Fethy Beya za turškega poslanika v Parizu včeraj sporočeno francoski vladi. Brezdvomno bo vlada imenovanje odobrila.

PARIZ, 11. „L'Ouvre“ javlja, da je angorska vlada sporočila Herriotovi vladi, da je odobrila imenovanje Alberta Saranta za francoskega poslanika v Turčiji.

Poljsko odlikovanje ministru Pribičeviću
BEOGRAD, 11. V soboto ob 1. popoldne priredi poljski poslanik Oksenski svečan obed na čast prosvetnemu ministru Pribičeviću. Pri tej priliki mu bo izročil najvišji poljski red „Polonia Restituta“, lento, ki mu ga je podelil predsednik poljske republike.

555 milijonov frankov prihrankov na podlagi redukcij državnih uradnikov

PARIZ, 11. Finančna komisija senata proučuje proračune, ki jih je odobrila poljska zbornica. Iz dosedaj pregledanih proračunov je razvidno, da je prihranila država na podlagi poslednjih redukcij državnih nastavljenecv vsoto 555 milijonov frankov.

Otvoritev hebrejske univerze v Palestini

Stroge odredbe proti Arabcem

LONDON, 11. Listu „Jewish Times“ javljajo iz Jeruzalema, da je palestinska vlada izdala stroge odredbe proti Arabcem, ki nameravajo prirediti demonstracije o priliki otvoritve hebrejske univerze v Jeruzalemu, kateri bo prisostvoval tudi lord Balfour. Glasom poročil urada Colonial Office se je nasešlo tekom leta 1924 v Palestini 11.851 Židov. Naseljenci spadajo večinoma imovitim krogom.

Nemški državni zbor

Dr. Simons namestnik pokojnega predsednika

BERLIN, 11. Na današnji seji je sklenil državni zbor soglasno, da se vršijo predsedniške volitve dne 29. marca. Nato je zbornica v prvem in drugem branju odobrila zakon, ki imenuje načelnika državnih sodišč dr. Simonsa za namestnika pokojnega predsednika republike, dokler se ne izvoli nov predsednik.

353 angleških milj v 2.10 urah

BERLIN, 11. Wolffov dopisni urad dobliva iz Koelna, da je letalo zrakoplovne družbe Koeln-London preletelo v 2 urah in 10 minutah 353 angleških milj. S tem je prekosilo vse dosedanje rekorde.

Petrolejski vrelci v Jugoslaviji?

LONDON, 11. „Daily Telegraph“ javlja iz Beograda, da so ruski emigranti kot strokovnjaki v raziskovanju petrolejskih vrelcev pod vodstvom Baskanova, ki so organizirali veliko petrolejsko industrijo na severno-kavkaški obali, odkrili v Jugoslaviji neki petrolejski vrelci. Baskanov je izjavil, da je med raziskovanjem odkril znatne množine petroleja v Črni gori, v Sloveniji, dalje v dolini Timoka in okolici Sabca. Ti vrelci so v zvezi z velikim južnoevropskim sistemom, ki se preko južnih Alp razteza do gorovja Balkan in do romunskega oljnega ozemlja. Baskanov meni, da bo tekom enega leta prišel na tem polju do velikih rezultatov.

Težka železniška nesreča na Oyrskem

12 mrtvih in 28 ranjenih

BUDIMPEŠTA, 11. V bližini Budimpešte je tovrstni vlak z vso silo trčil v vlak cistern. Tovornemu vlaku je bilo priklopljenih nekoliko vagonov, v katerih se je vozilo 40 vojakov. Ti vagoni so se pri trčenju razbili. Lpzd ruševin so bila dvignjena trupla 12 vojakov. Drugih 28 je bilo prenešenih v težkem stanju v bolnišnico. Obe lokomotivi sta popolnoma na kosih.

Napelost med Litvinske in Vatikanom

Pred ukinitvijo diplomatskih odnosajev z Vatikanom?

KAUNAS, 11. Po vsej Litvinski so se vršila protestna zborovanja proti Vatikanu in njegovemu poslaniku mons. Zechlinu in Litvinski. Manifestanti so sklenili na vseh zborovanih resolucije, v katerih zahtevajo od vlade, da ukine diplomatske odnose z Vatikanom v znak protesta, da je Vatikan priznal v konkordatu, ki ga je pred kratkim sklenil s Poljsko, statu quo v Vilni.

Srditi boji med Kurdi in Turki

Uporniki obkolili mesto Diarbekir

CARIGRAD, 11. Pri Diarbekiru so se vršili med turškimi četami in kurdske uporniki srđiti boji. Pod vodstvom šejka je obkolilo mesto nad 5000 Kurdov. Po dolgem naporu se jim je posrečilo udreti v mesto, a so bili kmalu pregnani od turških čet. Ob tej priliki so turške čete zajele več Kurdov. Pri njih so našle pisma, ki pravijo, da je nameraval šejk po zavojanju Diarbekira proglasiti neodvisno kurdsko kraljevino. Turška vlada je odpasla proti Diarbekiru močna ojačenja. Uporniške čete so dobro organizirane; radi tega se predvideva, da bodo boji z njimi trajali delj časa.

Zgodovinske najdbe v Afriki

Odkrita cerkev iz 8. stoletja

ASSUAN, 11. Italijanski profesor Ugo Monnarrest je odkril v bližini Assuana zapokopano cerkev, ki je pripadala samostanu Sv. Simona. Cerkev je bila zgrajena že v 8. stoletju po Kr. Med razvalinami je našel več zgodovinskih papirjev in dragoceno zbirko umetniških posod.

Sneg v Parizu

PARIZ, 11. Tu sneži neprestano že od 7. ure zjutraj. V predmestju je bil tramvajski promet ukinjen.

DNEVNE VESTI

Ob pogrebu dr. Antona Gregorčiča v Gorici, dne 9. marca 1925.

(Poslovilni govor pred. g. župnika Budina v cerkvi sv. Ignacija)

Vzdrljela so srca po goskih kočah, po selih, trgih in mestih ob tužni, bolesteri vesti:

«Dr. Anton Gregorčič je umrl.»

Umrl je naš prvobornik, naš vodnik, naš prijatelj, naš ljubljeneč!

Umrl je plemenit človek. Ljubezen, ki jo je gojil do svojcev, do sorodnikov in tovarišev, prijateljev in znancev, predstojnikov in podložnikov, čestitkov in nasprotnikov, nam je dokaz njegove plemenitosti.

Da, plemenit človek je bil dr. Gregorčič. To nam potrjuje njegova miroljubnost. Vsi, ki smo ga poznali, moramo priznati, da ni bilo med nami miroljubnejšega človeka, kakor je bil on.

Tam, kjer so iskali in hoteli prepri, ni bilo najti njega. Ta njegova izvanredna miroljubnost je koreninila v globoki poniznosti, v čednosti, ki se jo je naučil od Izraelčev, kateri vsevala vsem: «Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen».

Neuspehe je obdržal zase, uspehe, priznanja, čast in hvalo je prepuštil drugim. Ogromno je bilo njegovo znanje na vseh poljih.

Svojo učenost, bistroumnost, vse svoje zmocnosti in sposobnosti je odeval s priprostostjo in skromnostjo, ki sta hčerki poniznosti.

Navzgor je bil resen, neustrašljiv, neizprosiv, navzdol prijazen, smehljajoč, sam odkritosrčna ljubeznivost, tudi do nasprotnikov in sovražnikov, lastnost, ki jo je le težko in redko najti pri veljavih.

Vsakemu je bil moder svetovalec, dober prijatelj; sam pa ni iskal prijateljstva, izvemsi onega, ki kateremu govori Odrsebnik: «Delajte si prijatelje, da vas vzamejo v večna prebivališča, ko obnemorete!» Najzvestejša prijateljstva sta mu bila delo in trud, samotna tihoča najljubša prijateljica.

Plemenit človek je bil naš Gregorčič, bil je tudi globoko veren, goreč, svet duhovnik. Zvest je ostal vse svoje dni vzvišenemu in težkemu poklicu, ki si ga je izvolil sam. Svetlo je živel, sveto je umrl kot vzgleden katoliški duhovnik, vdan v voljo božjo.

Pa ne samo plemenit človek je bil pokornik in svet duhovnik, bil je tudi vrl narodnjak, poseben ljubitelj svojega tepanega naroda. V svoji veličini in plemenitosti ni iskal nikdar sebe, a z vsem srcem je drhtel in koprnel za korist, za uspeh, za življenje in moč narodu, na temelju nauka poglavarja sv. cerkve Leva XXIII.

«Čeznaravna ljubezen do cerkve in naravna ljubezen do domovine sta obe iz enega in istega večnega v: dvojičita sta in Bog je obeh začetnik in vzrok». V razne rodove bo segala njegovo delo za narod. V poznih rodovih bo kličlo seme, bo ovičel cvet in bo zorel sad blagih, neserbičnih njegovih dejanj.

Če kje, so tu na svojem mestu besede pesnika Simona Gregorčiča:

O narod moj!

Kako te srčno on je ljubil,

kako ti služil je zvesto!

Zato, moj rod, z menoj žaluj,

izgubo bridko objokuj!

Smrt, uči vs. Efrema, je kraljica, ki gospoduje nad vsemi umrljivimi. Kraljica je in zahteva, da so vsi nanjo pripravljeni, da vsi čakajo nanjo. Sama pa ne čaka na nikogar. In tudi na njega, ki smo ga pristrčno ljubili, našega ljubljeneča ni počakala, da bi videl na večer svojega življenja vstati iz groba zapostavljanja in krivice svoj narod. Kupo trpljenja, grenkobe, bridkosti je izpil do dna, do zadnje kapljice. Umrl je. Lahka mu bodi zemlja, pridobljena in obdelana v znoju slavnih pradedov. Pa tudi na nas, preljubi v Gospodu, ne bo čakala ta močerna in neizprosna kraljica — smrt. Zato pa idimo ji nasproti, pripravimo se nanjo. Nanjo čakajmo, pa ne v brezdelju, ne križem rok, ne v jadvokovanju, ne v medsebojnem prepri, ampak v edinstvi in slogi, v znoju in boju delajmo in se trudimo v duhu pokornikovega za prostost, za poštenost, za pravičnost, za naše častno in večno blagostanje.

Proslava 75-letnice predsednika Masaryka

V četrtkovni številki smo se spomnili v daljšem članku tega jubileja velikega misleca, učenjaka, državnika, učitelja in vzgojevalca češkega naroda. O tem jubileju smo rekli, da je — slovanski jubilej! V naslednjih številkah smo pričeli poncila o proslavi Masarykovega velikega dela širom slovanskega in tudi neslovanskega sveta. Danes prinašamo se nekoliko podatkov, kakor so nam došli iz Prage.

Vsa Čehoslovaka je proslavila dne 7. marca spontano 75ti rojstni dan svojega prvega predsednika in duševnega voditelja dra. T. G. Masaryka. Dasi se v smislu Masarykove ideologije, nista zaustavila ne delo, ne državna uprava, vendar se je ta dan pretvoril v prvi naroden praznik, posebno popoldne. Vsa Čehoslovaka republika je bila poplavljena s milijoni narodnih zastav in po vsej deželi so se vršile številne slovesne akademije, sestanki in predavanja. Senat je počastil prvega moža v Čehoslovaki in njegov predsednik je izpregovoril o velikih Masarykovih pomembnostih za čehoslovanski narod in napredne tendence v vsem svetu.

Popoldne so došli na starodavni praški Hrad, bivšo residence čeških kraljev, in sedaj službeno predsednikov ostanovanje, štiri vojne statete s starih strani čehoslovake republike. Dospel so vrhovnemu vodji pozdravne listine iz vzhodne, zapadne, severne in južne Čehoslovake.

Istotako so donesli predsedniku pozdrave iz vse dežele neštevilni poštni golobi, ki so prileteli iz mnogih mest, razsejanih po vsej deželi. Na večer je bila glavna svečanost v vinohradskem gledališču, kjer so Masaryku na čast na novo nastudirali Ibsenovo igro «Sovražnik naroda», ki vsebuje mnogokatero aluzijo na Masarykovo življenje, ker je tudi Masaryk, iskotako kakor neprijatelj naroda, dr. Stoomann, vedno ljubil resnico, vendar pripravljen žrtvovati v interesu pravičnosti svoje lastne interese, ter je ravno radi tega svojega resničeljubja ostal v življenju osamljen in nerazumevan. Na dan predsednikove proslave so vsi čehoslovaki listi posvetili svoja izdanja v glavnem premostranju Masarykovega dela in njegovih zaslug. Med avtorji teh člankov so bili tudi pripadniki drugih kulturnih narodov. Med drugimi je tudi jugoslovanski kulturni ataše v Pragi, dr. Dragotin Prohaska, napisal v «Čehoslovanski republiki» članek o Masaryku in o hrvatski moderni prosveti, a v «Prager Presse» razpravo pod naslovom «Masaryk in Jugoslovani». Neki drugi članek je opisoval Masarykovo sodelovanje v zagrebškem velekdajniškem procesu. Simpatičen in značilen pojav je, da je tudi nemški tisk v Čehoslovaki izkazal spoštovanje predsedniku republike, naglasujoč, da je Masaryk vedno branil pravice šibkejšega ter da je bil vedno nasprotnik nacionalnega šovinizma, dasi je bil sam nacionalist v najboljšem smislu.

Brez pretiravanja se more reči, da je ni druge dežele na svetu, kateri bi bil na čelu človek tolikih duševnih in človečanskih kvalitiet, kakršen je predsednik Masaryk. Celo komunistični tisk ni ob tej priliki zanikal velikih Masarykovih zaslug za socialno stvar in za splošni napredek v reorganizaciji Evrope. Na dan proslave je imel čehoslovaki narodni svet slovesno sejo, na kateri so mnogi češki odlični politiki slavili Masarykovo delo, a na to je bil vojaški pregled praške garnizije na Beli gori blizu Prage, kjer je nekaj češki narod izgubil svojo samostanost. Tega dne je sprejel Masaryk veliko število raznih deputacij, ki so mu čestitale in se mu poklanjale. Svečanosti so se zaključile v Narodnem gledališču s opero Smetane «Dalibor».

Slično se je ta Masarykov dan proslavil v vsej čehoslovaki notranjosti s svečanimi predstavitmi, koncerti, akademijami, sestanki in neštevilnimi manifestacijami, pri katerih so sodelovali vsi državljani brez razlike narodnosti in vere.

Dalje je dne 7. marca izšel prvi del Masarykovega naučnega slovarja, pri katerem sodelujejo že od začetka čehoslovake republike najodličnejši češki učenjaki. Razen tega je češki književni javnosti na razpolago veliki Ottov naučni slovar v 80 zvezkih, ki je izšel že pod konec devetnajstega stoletja in to ravno na Masarykovo iniciativo, ki je imel postati tudi glavni urednik te ogromne enciklopedije. Ker pa je tedaj uradna javnost zavzela proti Masaryku neprijateljsko stališče, se je moral odreči te funkcije, vendar pa je istal glavni sodrnik tega monumentalnega dela. V znak priznanja in hvaležnosti za to njegovo, še ne dovolj ocenjeno delo dobi novi slovar — ki bo radi praktičnosti po svojem obsegu mnogo manjši — Masarykovo ime.

Iz življenja našega ljudstva

Zopet moramo zabeležiti dogodek, ki kaže nazorno, kako pogubna je sedanja nerazsodna politika proti našemu ljudstvu za zaželjeno bratsko pomirjenje, ker ozlovolja naš narod in kvari ugled uprave.

Cestitega, splošno spoštovanega in za javno dobro spoštovanega moža, bivšega buzetskega župana in deželnega poslanca Frana Flego preganjajo izvestni tamošnji razčizeni še vedno in neusmiljeno. In to kljub dejstvu, da je tej starini, poleg njegove ljubezni do svojega naroda in skrbni za njegovo dobrobit, njegova širokogrudna in pravična slovanska narav nalagala vedno, da je najlojalnejše postopal napram Italijancem, da si je s tem pridobil velik ugled med njimi ter da ga tudi danes še visoko cenijo vsi pošteni Buzetani. Toda pešica naših narodnih nasprotnikov ni minovala in ga je hotela mučiti. Takoj po zasedbi so začeli hudo preganjati tega plemenitega staraka. Najprej so mu odvlekli sina-župnika v Sardinijo, od koder — se ni več vrnil. Huda bolezen in duševno trpljenje sta ga spravila v prežgodnji grob. Nedolgo potem so Frana Flego zažgali hribo ter mu razbili in uničili vse pohištvo. Sledile so hišne preiskave in razna strahovanja. Potem so mu odpustili hčerko-učiteljico iz službe, ker je verno vršila svoje učiteljske dolžnosti in ker je bila pri ljudstvu — priljubljena.

A sedaj — kakor da vse to še ni dovolj — so tej tako težko izkušeni rodni očetniki sedaj še edino sredstvo, ki jo je preživljaval. Odvzeli so ji koncesijo za gostinico, čeprav se ta nahaja na tako izrednem položaju, da je neobhodno potrebna vsem trgovcem, gostilničarjem in drugim potnikom iz vsega velikega okolstva. Pa tudi to še ni dovolj. Pred kakimi osmimi dnevi se je pojavilo v hiši nič manj nego pet orožnikov, da jo preiščejo. To je že četrti preiskava od zasedbe sem. Nič ne koristi, da so bile vse dosedanje brez uspeha. Nič niso našli, ker niso mogli najti. Istejo nekaj, česar ni in česar niso

ljudstvo ni imelo nikdar. Vsa nekaj bi hoteli najti, kar naj bi opravilo to neusmiljeno postopanje. Naše ljudstvo prosi gospodarje — kruhal Oni pa vidijo v vsakem neujnem žm kmetu — punterja in sovražnika države.

Kdaj neha vendar to mrcvarjenje našega življa v tej tužni in siromasni deželi? Preganjajo čestitega starca, ki radi boleznih sploh ne odhaja iz hiše, niti se ne razgovarja s nikomer, marveč želi le v krogu svojih najmlajših preživeti leta svoje visoke starosti. Režim izgublja vsak ugled ko dovoljuje, da preganjajo človeka, ki bi s svojim plemenitim značajem, svojim nesebičnim delovanjem mogel služiti v zgled in vzor tistim, ki so krivi, da je preganjan.

Vprašamo gospodo: Kje je ta lojalnost, kje takt in čut spoštovanja do zaslužnih ljudi visoke starosti, ki jih spoštujejo tudi vsi pošteni vaši soplemenjaki? Mislimo, da je mera polna. Zato naj bi se že enkrat vzbudila v vas ponos in tudi čustvovanje vaših slavnih prednikov, ki so se borili za one iste pravice, ki ste jih nam odvzeli!

Iz urada Pol. dr. «Edinosti» v Trstu

Iz vseh krajev tržaške in gorške ter slovenskega dela istrske pokrajine se obrača neštevilno ljudi na naše tajništvo bodisi s pismi, bodisi osebno, proseč nasvetov, posredovanja, sestave prošnje, rekurzov itd.

Opozarjamo tem potom vse, ki se obračajo do našega tajništva, da se pri tem drže instancne poti, t. j. da pridejo s priporočili naših krajevskih zaupnikov ali pa krajevskih organizacij. Pripominjamo, da bomo najpoprej upoštevali take prošnje, ki bodo od naših zastopnikov priporočene.

TAJNIŠTVO.

Manjšine v Litvanski

Pred razdelitvijo Poljske je litvansko ozemlje pripadalo k tej državi, a potem je bilo priključeno k ruski državi. Sedaj tvori lastno državo z glavnima mestoma Kovno in Suvalci, posebno znana sedaj po dogodkih v svetovni vojni. Glasom podatkov ljudskega štetja v letu 1923, znaša število Nemcev v Kovnu 3269, 3,6 odstotka mestnega prebivalstva. Za šolstvo te nemške manjšine je litvanska vlada v letu 1924. potrosila 22.300 litov, to je 6,5 odstotka vseh šolskih izdatkov. Za druge nemške šole svoto 93.644 litov, tako da skupna svota znaša 27,7 od sto. Število poljskega prebivalstva v Kovnu znaša 4963, 4,5 od sto skupnega mestnega prebivalstva. Za vzdrževanje poljskih šol v Kovnu je določila litvanska vlada znesek 79.000 litov, to je 23,3 od sto. Te podatke je sporočilo praškim listom litvansko poslanstvo v Pragi. Naj si jih nekoliko ogledajo tudi naši gospodarji. Kot težko očitano radi njihovega postopanja z našo polmilijonsko manjšino morejo občutiti, ko čujejo, koliko troši litvanska vlada za šolstvo manjšin nekaj nad 3000, oziroma ogorogo 5000 duš.

Kriza komunizma na Čehem

Komun. posl. dr. Smeral, Haken in Mala so zaprosili predsednika poslanske zbornice za enomesečen dopust, da se morejo udeležiti posvetovanj razširjenega izvrševalnega odbora komunistične internacionale v Moskvi in da izročijo poročilo o dogodkih na Čehem. Med drugim je v tem poročilu rečeno, da so člani izvrševalnega odbora v Vratkih zagrešili težko politično zlorabo, ker so denar, ki so ga prejeli v stranice svrhe, porabili zase. Največja politična zloraba pa da je bila v tem, da se je prejevanje tega denarja uporabljalo v svrhu kompromitiranja v sva strankinega vodstva. Komisija je sklenila soglasno, da se va stvar predloži mednarodni kontrolni komisiji v Moskvi v razpravo in likvidacijo. Komisija je sklenila tudi absolutno prepoved vsake razprave o teh stvareh v strankinem tisku, dokler ne odloči Moskva. V poročilu je rečeno nadalje, da se čenotnost tranke ne sme ogrozati ob nikakih okolištnih. V stranki je ostala vrsta socialnodemokratskih ostanov, ki jih je treba istrebiti Edini način moralnega ozdravljanja stranke da more biti v uvedbi novega sistema, ki naj posebno uredi dohodke raznih odgovornih sodrugov na vodilnih mestih in naj jih spravi v sklad z dohodki kvalificiranih delavcev!

Predavanja dr. Vebra. Jutri, v petek bo predaval g. prof. dr. Franca Vebra, ki se vrne danes s svojega potovanja iz Padove, v Barokovljah v gospodarskem društvu, in sicer ob 20.30. Vsi, ki se interesirajo za predavanja našega znanstvenika, so vabljeni, da se ga udeležijo.

V soboto se bo vršilo drugo predavanje v dvorani Fazzini (via S. Francesco 4, I. čez dvorišče) ob 20.30.

V nedeljo se bo vršilo pod pokroviteljstvom Učiteljskega društva predavanje v dvorani pri Sv. Jakobu ob 10 dop.

Umik za ostala predavanja bomo se javili.

Iz urada «Prosvete».

Tovariši, Pozivam Vas, da se udeležite nedeljskega predavanja g. prof. dr. Vebra, ki se bo vršilo ob 10. gop. v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu.

Sanjalskoba «Čitalnica» se tem potom iskreno zahvaljuje tamburaškemu in dramskemu društvu «Sovici» iz Postojne za priščni sprejem, bratsko iskazano gostoljubnost in priščno slovo ob priliki gostovanja našega dramatičnega odseka v Postojni.

Istotako se zahvaljuje g. Paternostu, lastniku hotela «Paternost», ki je šel našim članom in odbornikom v pripravi za uspešni potek predstave uslužno na roko. Iskreno se zahvaljuje tudi postojnskemu občinstvu, ki je v tako velikem številu posetilo naše prireditve.

Udruženje državnih upokoencev za Julijsko Krajino javlja, da se bo vršilo dne 15. t. m. ob 10. uri v dvorani Dante (v ulici G. D'Annunzio št. 1) izvanredne kongres, katerega naj se člani udeležijo v velikem številu, ker se bo razpravljalo o zelo važnih slovenskih vprašanjih. Člani se morajo izkazati s svojo legitimacijo.

Matura na Višji slavnosti šoli v Ljubljani. Pismena matura se je vršila ob 5. do 28. februarja, ustmena matura pa 9. in 10. marca. Prijavilo se je 15 kandidatov. Z dobrim uspehom so maturo napravili: Barle Janšo iz Metlike, Belfin Odrich iz Stranice (CSR), Budych Oskar (z odliko) iz Škofje Loke, Čač Anton iz Trete, Kessler Leon iz Ljubljane, Kugelj Franc iz Gorice, Možina Stojan iz Brj pri Vipavi,

Mušić Marija iz Ljubljane, Petrovič Marija iz Ljubljane, Ranzinger Friderik (z odliko) iz Zagorja ob Savi, Rolih Franc iz Laz, Stanič Ciril iz Kanala, Sver Martin iz Samobora, Vajda Marjan iz Lvova.

Nalezljiva bolezen v našem mestu. V času od 28. februarja do 7. marca 1925 so bili v našem mestu sledeči slučaj nalezljivih bolezni: davica 17, škrlatica 11, trebušni legar 2. Umrla na davici, škrlatici in legariju po ena oseba.

Požar na ladji. Iz Mitrovice ob Savi je te dni odpeljal v Rače motorna ladja družbe «Jugoslavija». Med vožnjo je nastal na motorju defekt, ki je povzročil požar. Strojnik je hotel oženi pogostiti, pri tem pa je zadobil tako težke opekline, da je onesvečen padel v vodo in utonil. Ladja, ki je bila lesena, je zgorela in se potopila.

Društvene vesti

Slov. akad. ler. društvo «Balkan». Danes ob 20.30 zvečer sestanek v navadnih prostorih. Predsednik.

Trgovsko izobraževalno društvo priredi 21. t. m. svoj tradicionalni zabavni večer. Opozarjamo na to prireditve naše trgovske kroge kakor tudi ostalo občinstvo, ki mu je na srcu izobražba in napredek naše mladine. Društvo si je od začetka svojega obstoja sem steklo na tem polju nešteto zaslug z vzdrževanjem strokovne srednje šole in tečajev. Nbroj je onih, ki se imajo zahvaliti ravno njemu za svojo ekistenco. Tudi po vojni, navzlic težkim časom, je ostalo zvesto svojemu programu in deluje v manjšem obsegu sicer, ali gotovo in vztrajno. A vse večji bi bili njegovi uspehi, ako bi bilo na razpolago več denarnih sredstev. Prijatelji društva naj se torej udeležijo prireditve v čim večjem številu, da pripomorejo k dosegi omenjenega plemenitega cilja. Sicer pa je tudi preskrbljeno, da bo zabava in padla kar najbolje, da bo nudila udeležencem najboljše užitek. Kdor bo zadržan in se zabave ne bo mogel udeležiti osebno, je naprošen, da poslane mu vstopnice obdrži in žrtvuje vstopnino v imenu dobre stvari.

Čitalnica pri Sv. Jakobu. Danes ob 8 1/2 uri zvečer sestanek dramatičnega odseka. Ker je predmet sestanaka zelo važen, so naprošeni vsi, da se ga gotovo in točno udeležijo. Ob isti uri odborova seja. Predsednik.

Zora. Danes točno ob 21. uri sestanek vseh nogometašev pri «Zredu». Vabljeni so tudi oni, ki žele pristopiti k društvu. Ker je sestanek zelo važen (volilo se bo novo vodstvo), naj nihče ne manjka. T. K.

S. D. «Adria» - Sv. Ivan vabi vse sportnike in prijatelje sporta na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, 15. t. m. v društvenih prostorih. — Sklicatelci.

Goljaji Peterčkove poslednje sanje. To v nedeljo lepo uspešno otroško igro ponovi dramatični odsek M. D. P. Trst v nedeljo 15. t. m. ob 17. uri v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu in to z ozirom na splošno željo vseh, ki so v prevelikem številu morali oditi v nedeljo, ne da bi si mogli videti igro.

M. D. P., Trst. Odborova seja M. D. P. se vrši izjemoma danes ob 20.30 v mali sobi D. K. D. — Dramatični odsek ima jutri svojo vajo za nedeljsko igro, in sicer ob 20. v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu.

SPORT

Kritika nedeljskih tekem.

Nedeljska nogometna tekma za kupo med «Jadrano» Herpelje-Kozina in «Zarjo» Rojan, je izpadla 2:2 (1:1). Začetek se je vršil točno ob 14.30. Po običajnem nogometaškem pozdravu je prišla žoga leteti ob napetem opazovanju gledalcev, katerih je bila precejšna udeležba. Koj v začetku se je opazilo, da so si sportniki obeh klubov po sposobnosti slični. Početkoma je bila živahnost srednja, katera se je pelagoma stopnjevala in je prišla do konca igre na vrhunec. Kričanja od strani igralcev ni bilo dosti, a vendarle preveč. Od strani občinstva pa se je kričalo več kot preveč. Včasih je bila vsebina taka, da se lahko označi za zbadljivo. Seveda igra tu važno vlogo samoljubnost in simpatija; samoljubnost se opazja pri sportnikih, simpatija pa pri občinstvu. Vidi se, da se občinstvo ne more povzpeti do objektivnosti.

Sodnik popolnoma na mestu, torej nepristranski.

Koleдар turnih tekem za kupo g. Povha. 15. marca 1925. Skupina A: Adria II.-Zarja, Jadran-Obzor. Skupina B: Adria I.-M. D. P. Opčine, Val-Sparta. Počiva M. D. P. Trst. — 22. marca 1925. Skupina A: Zarja-Obzor, Jadran-Adria II. Val-Sparta. M. D. P. Opčine-M. D. P. Trst. Počiva Sparta. — 29. marca 1925. Skupina B: Val-M. D. P. Trst, Adria I.-Sparta. Počivajo vse druge čete. — 5. aprila 1925. Skupina B: M. D. P. Trst-Adria II, Sparta-M. D. P. Opčine. Počivajo vse druge čete. T. K.

Iz tržaškega življenja

Pogrešane jadrnice na varnem. — Krafka, a strašna odiseja na razburkanem morju. Bilo je malo upanja, da jo jadrnice, ki jih je bil pretekli ponedeljek vihar zalotil na odprtem morju, ušle strašni jezi razdivjanih demonov. Konec jadrnice «Rostea» je dajal povod bojazni, da jih je doletela ista usoda. K sreči pa ni bilo tako. Včeraj jutraj je dospela iz Isole pomirljiva vest, da sta dve izmed pogrešanih jadrnic: «Dionisa» in «Rondinella», srečno pristali v tamošnjem pristanišču; mornarji, dasi do skrajnosti izmučeni radi prestanih naporov, so bili vsi živi in zdravi. Tretja jadrnica, «Isosza», je pa včeraj v prvih jutranjih urah priplula neposkodbena v naše pristanišče. Mornarji treh jadrnic so vedeli mnogo povedati, kaj so prestali na morju tekot silne nevihte. Vihar jih je zalotil, ko so bili že predalet od brega, da bi se mogli vrniti; sicer pa bi se jim to itak ne bilo posrečilo, ker je vihar onemogočal vsako ravnanje ladje; morali so se prepustiti vetru, ki jih je gnal proti istrski obali. Morje je bilo vse v penah; zdelo se je, da ga dvigajo neznanke podmorske sile; velikanske valovi so butali ob šibke ladje, da so kar škripale. Večkrat so mornarji se mislili, da jim je odbila poslednja ura, a vendar so vso noč vztrajali v obupni borbi za življenje, dokler niso v prvem jutranjem svitu ugledali istrsko obal, ki je bila že blizu. Tudi rešitev ni bila daleč, kajti ljudje na bregu so uvideli nevarnost, ki je pretila jadrnicam. Na pomoč je bil odposlan motorni čoln, ki je ladji zavlekel na varno.

Včeraj popoldne se je vršil pogreb mornarja Josipa Bonazza, kapitana in lastnika jadrnice «Rostea», ki je — kakor znano — žalostno končal, ko ga so rešili iz njegove potopljene ladje. Trupla mornarja Verzegnassija, ki je izgubil življenje ob isti priliki, niso še našli.

Padel na kup razbežene žlindre. Včeraj jutraj se je v tovarni strojem «Starbilmonto tecnico trstina» pri Sv. Andreju ponesrečil 23-letni mehanik Anton Lindner, stanujoč v ulici Saponi št. 5. Okoli 7. ure, ko je dokončal svoje nočno delo, si je hotel umiti roke v bližnji topline peči; nenadoma mu je postalo slabo in v omotici je padel na kup razbežene žlindre. Dasiravno so mu tovariši takoj priskočili na pomoč, je vendar zadelil hude opekline ne po obrazu, ramenih in rokah. Zdravniki rešilne postaje, ki je bil poklican na lice mesta, je dal nesrečnega mladenika prepeleti v mestno bolnišnico. Ozdravil bo v 3 tednih, ako ne nastopijo kakke komplikacije.

Prišel z roko v raztopljeno železo. Podobna nesreča, kakoršne je bil žrtve Lindner, je sinoči doletela 25-letnega podajca Frana Gullicha, stanujočega v Slednju št. 1211. Pri delu v skedenjskih plavžih se je mladenič spotalnil v bližnji plavž in padel tako nesrečno, da je prišel z gornjim delom leve roke v raztopljeno železo. Da ga niso tovariši takoj dvignili, bi bila nesrečnežu živemu zgorela roka. V mestni bolnišnici, kamor je bil nemudoma prepeljan, je zdravnik dognal, da ima revež tako hudo ožgano roko, da mu jo bodo morali najbrž odrezati.

Deklica, ki se je naveličala življenja. Iz neznanih vzrokov je 23-letna Tosca Subotič, stanujoča v Rojancu v ulici Sara Davis št. 39, prišla do žalostnega prepričanja, da zanjo ni več obstanka na tem svetu. Včeraj popoldne se je podala na slikovito barkovlansko obrežje pri Cedasu, kjer se ob lepih večerih radi sprehajajo zaljubljenici, ter skušala privabiti usmiljeno belo ženco, da bi jo rešila posvetnih težav in grenkosti. S tem namenom je izpla precejšnjo količino octove kisline. Ljudje, ki so kmalu potem našli deklco, so ji vsaj začasno preprečili potovanje na oni svet s tem, da so jo položili v avtomobil, s katerim je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer ji je zdravnik izpral želodec. Njeno stanje je precej nevarno.

Uporen osel. Kmet Anton Pirč, doma iz Kala pri Gorici, je včeraj kupil nedejo v Istri osla. Da bi ga lepše peljal domov, mu je hotel natakniti uzdo. Toda svobodoljubni svec je novega gospodarja takš hudo ugriznil v levo desno roko, da mu je skoro odtrgal palec. Pirč je moral iskati pomoči na rešilni postaji.

Iz tržaške pokrajine

St. Peter na Krasu. (Odhod občinskega komisarja g. Migliorettija). V nedeljo se je vršil v čast našemu občinskemu komisarju cav. Migliorettiju poslovilni večer, na katerega je bilo povabljenih več finančnih in vojaških funkcionarjev ter tudi nekoliko šentpeterskih vidnejših občanov. Ti poslednji so se pri tem slovesu prav dobro držali, saj tudi pri nas je takih, ki se jim hrbenica kaj rada upogibljuje tudi tedaj, ko bi se morali držati ravno in neomajno.

Poslovna veselica se je vršila v Kelodvorski restavraciji. Ves čas je vladalo slavnostno razpoloženje, seveda v prvi vrsti med navzočimi Italijani, ki so imeli to prednost, da so se svobodneje kretali, ker so — ni vrağa — razumeli svoj materin jezik. Našim šempetrskim povabljenim veljacom pa je bilo malo težje, kar jim pa ne bo nihče zameril, saj se nekako vsi poznamo in vemo, da lahko pridemo s svojo italijansko le par korakov od praga naših hiš.

Le za posebne govorniške talente te za nas navadne šempetrčane neprestopljive meje pa — kakor vse kaže — ne veljajo. In tak talent, ki ne pozna nobenih ovir, je pokazal na tem poslovilnem večeru naš občan Korle P. Res nismo mislili, da se bo poslovil od našega komisarja na tako sijajen način. Njegova govoranca je napravila na vse občinarje globok in naravnost neizbrisen vtis. Ne bomo navajali celega govora, zadostovalo bo, če omenimo le najvažnejše mesto v njegovem govoru, ki predstavlja nekaj vrhunce njegovih izjavaj. Govornik je rekel približno med drugim: «Sjor komisarjo, prima komune varamengo, adečo komune ze bona. Sledili so navdušeni vzdihi, dokler ni pridrdral vlač, s katerim se je g. Miglioretti odpeljal.

Toliko o poslovilni slavnosti in o tem ares slavnem poslovilnem govoru. Sedaj pa naj sledi kratek govor nas šempetrcev. Besede g. Korleta P. vsebujejo skrajno razaljiva očitanja na naslov prejšnjega našega župana g. Severja, ki je bil tudi navzoč pri poslovilni od g. komisarja. Naravno je, da mu je pri gori omenjenih besedah stopila vsa kri v glavo. Ker pa nismo mogli zvedeti, ali je g. Sever po zaslugi zavrnit na nepošteno podtikanje, ali ne, naj storimo to mi, pri čemer smo prepričani, da govorimo v imenu vseh zavasnih šempetrcev. Nenesrečnica in nepoštena je trditve, da bi bil prejšnji župan Sever pogreznil občino v dolgove. Nasprotno vsi, ki se sličitaj razumejo na občinsko upravo, mu priznavajo, da je dvignil občino iz poveljnih težkoč.

Sedaj pa še nekaj na naslov govornika. Ali razumete Vi, ki ste izrekli take besede, kaj pomenijo? Vprašamo Vas, ki imate sedaj največji vpliv v občini, ali se zavedate, kam nas pelje taka občinska politika, kakršna je Vaša? Ako želite komisarja zase, Vem ga privoščimo za vse življenje in magari še po smrti. Toda ogromna večina šempetrcev želi imeti občinsko upravo, ki bedi izvoljena od ljudstva, občinski svet, kateri bo popolnoma poznal naše domače razmere. Ne maramo komisarjev, pa nabo do tako dobri! Nič nimamo proti osebi g. Migliorettija — bil je dober človek. Pač pa moramo odločno protestirati proti taki nelepi propagandi proti lastni občini. Za danes zadosti, gospod govornik!

Naročite in širite

„EDINOST“

— To bo res izvrstno. Skupno bomo klicali duhove. Kako bo zanimivo! — je navdušeno vzkliznila Larisa Arkadijevna.

SVILOREJCI! Zdaj je zadnji čas, da si zagotovite dobro seme sviloprejk. Prednaročilo sprejema **Just Ušaj**, agronom, Gorica Višnja, Favetti 6. (282)

Spisi vseh teh treh pisateljev so v našem naraščajočem katalogu, vsi se odlikujejo z lepimi, čistimi, gladkimi in z zdravim prstnim humorjem. Posebne vrste humorističnih spisov je zadnja Feigljeva knjiga: »Domače živali«, ki je pravkar izšla kot 37. zvezek »Spl. knjižnice«. V obliki priročnoznanke knjige opisuje naš goristi rojak Damir Feigl v tej knjigi domače živali na posebno šaljiv in šegav način. Vrednih duhovitih besednih iger in vesele presenetljivih svez resnega s šaljivim, ne pride iz smeha. S skromnimi sredstvi, opisujejo domače živali, brez pretirane drastičnosti in neokusnih burk, zabava ta knjiga od početka do konca. Kdor ima zdrav humor in bere rad gladko slovensko besedo, ta naj seže po tej knjižnici. — Cena je izredno nizka: 10 Din. broš., 15 Din. vez.; nikomur ne bo žal, da je to storil. Večkrat bo potem se rad zopet vzel knjigo v roke in jo zopet in zopet prebral; vsakokrat mu bo nudila neskaljen užitek. Knjižnica se dobiva pri založnici Zvezni knjižarni v Ljubljani in po vseh drugih knjižarnah.

Million voltov električne sile

Ne bo morda dolgo, da se bo posrečilo inženirjem priti v okolici nekaterim težkočam in potem bo mogoče razpolagati po žici silovite izmenične toke električne sile, ki bodo dosegli ali celo presegali milijon voltov napetosti. Na kratko dajavo se je že posrečilo poslati tok milijon voltov, a ta čin je bil za enkrat le eksperimentalen. Danes je napetost četrta milijona voltov se vedno smatrala za višek električne napetosti v praktični rabi in doslej so strokovnjaki vedno mislili, da bo ta višina ostala višek tudi za naprej. Glavna težkoča pri tokih visoke napetosti je namreč ta, da se električna izgublja z žice v zrak; žica začne takorekto puščati, kakor pušča počena vodovodna cev. Transmisijske črte, ki nosijo 30.000 voltov ali več potencialne sile, tako puščajo elektriko, da je to vidno v temni noči. Vsa črta se v noči modrikasto svetli, kakor da bi bila obdana od kakega plamena. Temu žarenju žice pravijo elektrificirani »korona« in korona je zlo, ker je nekoristno izgubljanje električne energije. Pri zgoraj omenjenem poskusu (ki ga je napravila General Electric, družba v ameriškom mestu Pittsfieldu) so pa inženirji znali tako izkoristiti elektrovalne žice, da ni bilo skoraj nikake korone navzlic orjaški napetosti enega milijona voltov. Problem bi bil potemtakem že skoroda rešen.

Toda nenavadne zahteve stavi električna sila take napetosti. Stebri, ki nosijo žice, morajo biti vsaj 35 metrov visoki, kajti manjši 30 metrov mora biti elektrovalna žica od tal, drugače uhaja električna sila z nje v zemljo. Istotako morajo biti žice na stebrih ločene med seboj vsaj 30 metrov; če bi bile bližje, bi električna uhajala od ene na drugo. Radi teh dejstev bi bilo treba uporabiti pravzaprav jeklene stolpe, visoke 35 metrov, ki bi morali nositi na vrhu vodovodno ležeče prečnice vsaj 30 metrov dolge. Na koncih teh povprečnih bi viseli izolatorji iz porcelana, katerih namen bi bil preprečiti električni silni pot do jeklenih stebrov, po katerih bi lahko uhajala v zemljo. Izolatorji so posebne konstrukcije. Narejeni so iz številnih porcelanastih ploščic, ki so medsebojno ločene in valovite površine.

Najboljši električar na svetu je bil, poleg našega znamenitega Jugoslavana (Hirvata) Nikolaja Tesla, Nemec dr. Karl P. Steinmetz, ki je lansko leto umrl v Ameriki. Pod vodstvom tega mojstra so izvršili zgoraj omenjeni poskus s steno milijonvoltske napetosti. On je povedal mnogo zanimivega o taki sili. Ako bi prišel človek z razpetim dežnikom preblizu take žice, bi bil lahko ubit kakor od strele. Ze radi te možnosti morajo biti žice visoke od tal. Toda tudi če bi bile žice 30 metrov od tal, bi učinkovala električna na človeka, ki bi stal pod njimi. Naj bi bil on izoliran od zemlje, t. j. naj bi stal na suhem lesu, na porcelanu, steklu ali gumiju odkrit, bi mu lasje vstali polncomu in bi se obrnili naravnost proti žici. Ako bi pa ne bil ločen od zemlje, nego v direktnem stiku z njo, bi občutil na svojem telesu znano zbadanje, kakor da se sprehaajo po njem mravljinčice. Če bi ne bil oddaljen od žice več kot deset ali petnaest metrov in držal v roki dobro izolirano električno žarnico, ki bi imela en konec svoje žice zvezan z zemljo, drugega bi pa držal on nad svojo glavo, bi žarnica svetila, kakor da je zvezana z elektrovalno žico. Skozi zrak bi prihajala električna do nje.

Vsak človek, čez katerega posestvo bi bil tak elektroval spetljan, bi lahko nemoteno kradel električno silo za razsvetljavo svojega doma. Znano je, da se v žici, ki je vzporedno napeta z elektrovalno žico, tudi pri kratki daljavi, poraja električni tok, dasi ni nikjer zvezana s to poslednjjo. Takemu toku pravijo »indukcijski tok«. Kmetu, čez katerega posestvo bi bila napeljana žica z milijon voltov elektrike, bi ne bilo treba drugega kot napeti drugo žico vzporedno z njo med dvema stebroma, ki bi jih sam zabil v tla. S porcelanastimi lončki bi jo ločil od svojih stebrov in jo napeljal v hišo. Tam bi jo zvezal z električnimi žarnicami in jo od njih dalje odpeljal v zemljo. Za malenkostne stroške bi imel brezplačno električno razsvetljavo. Če bi bila njegova hiša vzporedno z elektrovalno žico, bi žico za indukcijski tok lahko napel kar na strehi ali pa pod streho ob stenu. Nihče bi mu tega ne mogel prepovedati.

Težkoča pri tako močni elektriki je tudi v tem, ker prvič mora biti žica visoko od tal, da se električna ne izgublja v zemljo, toda če je visoko, je tudi v redkejšem zraku, redkejši zrak je pa boljši prevodnik elektrike kot gost in vsled tega bi bila korona večja, ker bi več elektrike uhajalo v zrak. Temu se ne da drugače odpraviti kakor s tem, da se uporablja tako debela žica, kot je premer korone. V tem slučaju

bi pa stroški take napeljave silno narasli, kajti črna pletena bakrena žica, ki je deset centimetrov debela, je zelo visoka, zlasti če je žica dolga več sto ali več tisoč kilometrov. In ker je tako debela žica mnogo težja, bi morali biti jekleni stolpi, ki bi jo nosili, zelo masivni in močni in zato seveda tudi zelo dragi. V Pittsfieldu niso rabili pri poskusu žice, nego medene cevi, ki so imele 10 cm premera. Jasno je, da bi za večje razdalje nikakor ne mogli uporabiti takih cevi za elektrovalde, temveč samo pleteno bakreno žico, ki bi morala pa zopet viseti na jekleni vrvi, da bi se vsled svoje volike teže ne utrgala.

F. M.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

Ulica Raffineria št. 7, in v zalogi: Semena: zelje zgodnje in pozno nemškega izvora, pesa rdeča Mamut in rumena Ecken-dorf, cvetoči karfilji, snežna kepa, špinato, redkvice rdečo okroglo, rdečo podolgovato in belo dolgo, zgodnji nizki grah, seme salatine, solate, radica, čebulček, solatno peso, krmsko peso, korenje ter druga vrsta in cvetlična semena.

Trave: laško ljulko, francosko pahovko, mačji rep in travniško bilnico.

Detelje: inkratno domačo in lucerno.

Vsa semena so preizkušena in zjamčena, bodisi glede kaljivosti kakor tudi glede vrste.

Škarje za obrezovanje, francoskega tipa.

Umetna gnojila: superfosfat, kalijevo sol, amonijev sulfat in čiški soliter.

Bistulin, zdravilo za na spolovilih obolelo govejo živino.

Zamaške za steklenice, vehe za soda.

Cepilni voski, čiški soliter.

Univerzalni plugi št. 7 in 8 »Sack«.

Krompir za seme, zgodnji ameriški in »Ida«.

Sadna drevesca, breskve, hruške, jabolka itd.

Naša semena in umetna gnojila — vse zjamčeno — imajo v razprodaji:

RODIKU naš zastopnik g. Ivan Čeh,

SEZANI gospe Karolina Goljveček.

Tržaška kmetijska družba v Trstu

ulica Raffineria št. 7.

Konsumne zadruge

Ta vrsta zadrug je pri nas najbolj razširjena. Vzroke moramo iskati pač večinoma v organizaciji. Med vsemi zadržkami je konsum najlažje organizirati, poleg tega pa je krog odjemalcev že vnaprej določen, kateri pa se s prodajo nečlanom in s solidnim blagom se bolj razširi.

Naši ljudje imajo še vedno razne predsodke napram konsumu, izgovarjajo se na vsiljivo, na ceno in različne druge reči. Vse to deloma odgovarja deloma tudi ne.

Namen konsumna ni samo prodajati ljudem blago po ceni, kajti cena ni še vse. Mnogokrat dobimo blago pri trgovcu, ki je dosti cenejši nego v konsumni zadrugi. To je tudi razumljivo. Trgovci s svojo fino prakso v mešanju blaga ne gleda na to, ali je blago dobro ali ne, samo da je ceno nizka. S tem se pa naši ljudje dajo slepiti. Važno je tudi dejstvo, da konsum ne daje »blaga na upanje«, ampak le proti gotovemu plačilu. Na ta način se vsa gospodinjstva navadi na nevažno potrebo, to je da sme svoj gospodinjstveni proračun postaviti v ravnotežje in na ta način se osvoboditi one mučne odvisnosti od trgovca. Pa tudi za konsum, ki hoče svoje člane vedno postreči z dobrim in razmeroma cenim blagom, je prodaja proti takojšnjemu plačilu prekoristna, ker na ta način vedno razpolaga z obratnim kapitalom, ki je neobhodno potreben za doseg nizkih cen. Kajti proti takojšnjemu plačilu tudi trgovci na debelo lažje da blago z majhnim dobičkom kot pa na kredit, kjer mu preti velikokrat nevarnost zugebe.

Pri nas se pojavlja navdušenje za zadruge, predvsem konsumne. Volja je močna, ali težkoče, ki se tu stavijo nasproti, niso vedno premagljive. Obstaja žalostno dejstvo, da so zadruge po veliki večini danes v rokah posameznih strank, torej nekakšne strankarske ustanove. Kar bi pa nikdar ne smelo biti in baš take zadruge so navadno obsojene na života-renje. Mnogo zadrug je propadlo ravno iz tega vzroka.

Kaj nam torej preostaja?

Prvo in glavno, postaviti naše zadrugištvno na trdno in zdravo podlago gospodarske samosvojitve. Temeljita reorganizacija zadrugištvna posebno pa konsumnih zadrug.

Naše konsumne zadruge so brez vsake prave vezi med seboj. Edina vez te zadrugne zveze. A to še ni vse. Ker le te delujejo po veliki večini bolj kot nekeke posojilnice in posredovalnice, medtem ko je trgovska stran po veliki večini še precej zanemarljiva. Potrebno je torej, da bi konsumne zadruge oskrbele svojo centralo za nakup blaga. Na ta način bi bilo ono nakupovanje pri veletrgovcu v Trstu ali Gorici od strani konsumnih zadrug izključeno in ves denar bi ostal le zadrugam in bi se kot tak tudi uporabljal v zadrugne svrhe. Ona množina konsumov, ki je danes pri nas, bi lahko z veliko lahkoto uspešneje in mnogo cenejšje delovala, ako bi mi danes imeli svojo centralo. Treba je začeti resno misliti na to. Privzgojiti smisel zadrugištvno ne samo med kmetijskim ljudstvom, ampak tudi med ono inteligenco, ki ji je naš narod pri srcu. Kajti malo je, žalibog ljudi, ki bi bili sposobni prevzeti težko nalogo zadrugištvna na svojo rama, in to ne iz malo vzrokov. Vsi dobro vemo, kako se ob polomu kakšne zadruge blagajo različni funkcijari, a skoro nikdar se ne odkrije pravi krivec, ki po navadi tiči v zadrugi sami, oziroma v njeni organizaciji in med člani. Veliko zadrug postane žrtve strankarskih spletk. In tega ne sme biti, ako hočemo, da bomo uspešni.

Uspeh je gotov, samo začeti je treba. Iz trgovskih sol prihaja mnogo naših fantov, ki bi nekakaj po primerni vzgoji in praksi znali v trgovini mnogo koristiti. Vzgojiti je treba dobre vodje konsumov v administrativnem in trgovskem smislu. Na ta način bi se odpravilo čno nesmiselno »botrstvo« in prijateljstvo pri nastavljanju uradnikov pri konsumnih zadrugah, ker tako pridejo v vodstvo po večini nesposobni ljudje, ali pa še celo taki, ki s svojo navzočnostjo več škodujejo zadrugi kot pa koristijo.

Proučite temeljito možnost centrala za nakup blaga. Če je, da konsumi enkrat prinehajo biti navadne prodajalne, stremeti morajo za tem, da se tudi oni osvobodijo vpliva veletrgovca in si osnujejo sami svojo veletrgovino, ki jim bo jamčila za dobro blago. Moramo priti do prepričanja, da samo ono zadrugno stremenje, ki je vsestransko organizirano, lahko uspeva. Ves denar našega kmeta, ki gre skozi zadruge, mora ostati le tem

na razpolago in potem njih mora priti apot v roke zadrugištvnikov. To je prava pot zadrugištvna.

Na tej poti so vse zadruge, ki jim je res mar napredek. Tudi mi v Jul. Krajini moramo stremeti za tem, da si čim prej omislamo to prepotrebno ustanovo. Začnimo z resnim delom in pravo zadrugno vzgojo in gotovo bo naše delo kronano z uspehom. Širok svet so konsumne zadruge organizirane v skupni nabavljalnici blaga. Tudi mi moramo isto pot. Ne s skoki, ampak premišljeno in natančno.

G.

DAROVI

V proslavo spomina pok. dr. Antona Gregorčiča daruje N. N. »Solskemu« društvu L. 50.—. Kmečka banka v Gorici daruje za »Solsko« društvo L. 200.—. G. N. G. Gorica daruje za vdovo Škerjanc 10 lir. Denar hrani gorška uprava.

O prihodki poroke g. Ivana Abram in gđne Marije Fonda je nabral g. Josip Ferluga dne 19. februarja v veseli družbi L. 26,60 za »Solsko« društvo; darovali so kakor sledi: Josip Ferluga, Anton Benčič in Jurij Abram po 5 lir; Anton Ferluga, Josip Ražem, Marija Abram, Angel Škil, Franc Cermel, Angela Cergelj, Anton Grahonja, Marija Abram, Ivan Abram in Albina Ferluga po 1 liro; Josip Ražem 60 st.; Antonja Cermel in Franc Magajna po 50 st.; skupno L. 26,60. Novoporočenca obilo sreče v novem stanu, darovalcem kot nabiralcem plesa podružnice.

Ker se ni udeležila plesa podružnice »S. D.« pri Sv. Jakobu daruje g. N. N. L. 20. Med pogrebci po pok. Iv. Tomažič je nabral g. Josip Sorn 8 L. za Sv. Jakobsko podružnico »Solsko« društvo.

Za svetoviransko podružnico Solsko dr. so darovali: Vedno poštvalna dvojica Gradšar L. 100; Treščelarij: Bernetič L. 5, Kante L. 3, Kolombin L. 2, Neimenovani 1, na Bole Peter pa 2. Srčna hvala vsem darovalcem, igralcem pa srečo!

Za refekcijo sv. ivanskega vrta so darovali zavedni vaščani iz Smarja in Dan pri Sežani: 100 kg krompirja, 50 kg fižola, 25 kg kisle repe in 5 kg jecmena.

V Smarjah so darovali fižola in krompirja: Ukmar št. 25, Ukmar št. 24, Trpin št. 23, Filipič št. 18, Zivc št. 18, Malalan št. 11 in Rodica št. 21; fižola: Rodica št. 22, Serežin št. 12, Urbančič št. 22 in Tavčer št. 3; fižola in jecmena: Križman št. 19, Rodica št. 17 in Macarol št. 15; fižola in repe: Filipič št. 14, Zvab št. 9, Miklavc št. 7 in Šuber št. 4; fižola, jecmena in repe: Gomizelj št. 5 in Macarol št. 15. Miklavc št. 5 večjo količino repe. G. A. Urška Stofa L. 5.

V Danah so darovali fižola in krompirja: Renčelj št. 23, Fabjan št. 22, Bizjak št. 12, Kocjan št. 14 in Miklavc št. 1; fižola: Pirjevec št. 29, Pirjevec št. 30, Pirjevec št. 28, Pirjevec št. 31, Pirjevec št. 37, Jurišič št. 34, Počkar št. 21, Trampuš št. 18, Miklavc št. 9, Miklavc št. 7, Macarol št. 6, Črne št. 8, Blokari št. 32 in Škapin št. 41; jecmena: Mahnič št. 25 in Miklavc št. 11; krompirja: Grmek št. 17, Kocjan št. 39, Lasič št. 4, Zapirb št. 40 in Stok št. 3; Macarol št. 16 in Miklavc št. 35 ko L. 1.

Naša podružnica si šteje v prijetno dolžnost javno se zahvaliti gospe Urški Stofa iz Smarja za njeno široko znano poštvalnost v korist naših deci, kakor tudi marljivim nabiralcem gospe Mariji Renčelj št. 23 in gđni Mariji Macarol št. 1 iz Dan. Tebi pa, zlato ljudstvo, naj tvojo radodarnost poplača dobri Bog stoterokrat! Hvala!

N. N. nabral pri Stefanu na Peplnico lir 72,75 za »Solsko« društvo. Denar hrani upravnistvo.

V 54. številu »Edinosti« z dne 4. t. m. so se med darove, ki jih je »Solsko« društvo prejelo iz Mavhinj, Cerovlje, Vižovelj in Sesljana, vrinile nekatere tiskovne pomote. Čita naj se kakor sledi: g. Jakob Gabrovce iz Seljana in ne Gerkovec daruje L. 20, Blažina Emilio in ne Emilia, Kocijančič Stanko in ne Stana, Kravanja in ne Kravajca Leopolda; pomotoma je izostalo ime g. Mitostinčič, kateri je daroval 2 liri; ponovna hvala vsem darovalcem kakor nabiralcam, Bog plači!

Na predlog g. Janko-ta Svagelj se je nabralo na svatbi g. Alojzija Kert in gđne Kristine Turk-ove v Kobiljku L. 80,20. Darovali so sledeči: Janko Svagelj, Alojz Grbec, dacar in Herman Ukmar želez lepo bodočnost po 10 L; Janko Svagelj, ostanek od Rojčeve vode L. 7, Olga Kobal, Dolenec, Alojz Kert, Kristina Turk, Jožef Blokari, Trst, zalujoči za bratom Jožef Svagelj Nono vsak po 5 L; Alojz Svagelj L. 3,20, Zdravko Svagelj mlajši, Andrej Kert po L. 2, Jakoncčič Franc, Gorica L. 4, Nando godec, Opčine, ostalo od njegovih burk dodal se L. 2; skupno L. 80,20 za »Solsko« društvo, za kar bodi izrečena najlepša zahvala vsem darovalcem kakor tudi g. nabiralcu.

Mesto cvetja na grob pokojne Olge Ponikvarje daruje arhitekt Radovici Anton, Nabrežina, L. 15 »Solskemu« društvu.

N. N. daruje polovico dobljene stave v znesku L. 25 »Solskemu« društvu. Srčna hvala.

V počastitev spomina pok. Olge Ponikvarje sta nabrali gđ. Danica in Milica Schmidt za svetoviransko podružnico L. 229,80, Danilo Godina L. 213,50, Vinko Trobec pa L. 90.—; skupno L. 533,30. Darovali so:

Dvojica Gradšar L. 20; Štrlavaj Tereza L. 15; Kautič Zorka, Cok Irma, Cok Irma, Dougan Jožica, Schmidt Danica in Milica, Trobec Vinko, brata Rebek, Zadnik, Rupena Majda, Jaklič Anton, Stefanija in Stanko, Kovčič Justa in Grgič Zmaga po L. 10; Mare Ivanka L. 6; Schmidt Danilo, Presel Miro, Dekleva Lina in Liljana, Suban Franc, Suban Justa, Khun Angela, Kolarčič Pavla in Kristina,

Križmančič Marija, Zgur Antonija, Martelanc Dora, Bak Anton, Trampuš Franc, Dolhar Anica, Leonard Kristina, Bratoš Olga, Sorč Olga, Golob Milica, Zelenič Hedvika, Sila Valči, Fonda Ivan, Trobec Milena, Khun Ivan, Khun Ludvik, Jaklič Svetka, Jurkič Marija, Godina Danilo, N. N., Urdih Albert, Strgar Franc, Milič Olga, Antončič Josip, Sila Franc, Udo-vič Fran, Družina Bizjak, Godina Nada, Stojkovič, Godina Stanko, Godina Mila, Tominc J., Rebek Peter, Ferfolja Ev., Dodič Josip, Cergol, Jaklič Josip, Novak, Črne, Placer Alojz, Kariš J., Zadnik in Vattovaz Just po L. 5; Muha Iže L. 4,30; Pečar in Khun Andrej po L. 4; Strajn Antonija, Škrab, Križman, Zelenik Federika, Kralj Bernarda, Vatovec Ernesta, N. N., Čekada Marica in Vatovec Alojzija po L. 3; Flego in Zajec Franc po L. 2,50; Zajec Iv., Cergol Marija, Rupena Ivan, Prosen Marija, Negode Ana, Stančič Josipina, Visković Zorzi, Škabar Josip, Leonard Angela, Brana Marija, Brana Ivan, Kante Ivan, Milan, Karla, Fonda Nina, N. N., N. N., Baretto Antonija, Godina Vanda, N. N., Beseljak P., Francec, Pirjevec Ivan, Udovič Franc, N. N., N. N., Podbršček, Vatovec in Milko po L. 2; Mazzarol Milija, Godina A., Kocijančič, Pečar Rihard, Kante Kristina, Sekač Aleksandra, Meula Marija, Orel, Fonda Albina, Jurkič, Milkovič Ivan in Mihalič Slava po 1 L.

Srčna hvala vsem darovalcem in nabiralcem! Lepšega spomina res niso mogli postaviti v tujni umrli prijatelji!

Vozni red avtokorljer

Proga Trst-Bistrica

Od hodi: Trst 17.—, Bazovica 17.40, Lokve 18.—, Skočjan 18.15, Škoflje 18.25, Vremski Britof 18.35, Buje 18.50, Suhorje 18.55, Ribnica 19.15, Prem 19.30, Topole 19.45, Trnovo Bistrica (prihod) 20.—.

Vozna: do Bazovice L. 4.—, do Lokve L. 6.—, do Skočjana L. 8.—, do Škofelj L. 8.50, do Vremskega Br. L. 9.—, do Bui L. 10.—, do Suhorja L. 10.25, do Ribnice L. 11.75, do Prema L. 13.—, do Topolca L. 14.75, do Bistrice L. 16.15.

Proga Trnovo-Bistrica

Od hodi: Trnovo-Bistrica 6.30, Topole 6.45, Prem 7.—, Ribnica 7.15, Suhorje 7.30, Buje 7.35, Vr. Britof 7.50, Škoflje 7.55, Skočjan 8.05, Lokve 8.20, Bajovica 8.35, Trst (prihod) 9.—.

Posebni vozni listki po nižnjani ceni: Trst-Bistrica ali obratno L. 15.—. Voznja tja in nazaj L. 28.—.

Proga Trst-Knežak

Od hodi: Trst 17.—, Ribnica 19.15, St. Peter na Krasu 19.35, Parje 19.45, Drskovce 19.50, Zagorje 19.55, Knežak (prihod) 20.—.

Proga Knežak-Trst

Od hodi: Knežak 6.30, Zagorje 6.35, Drskovce 6.40, Parje 6.45, St. Peter 6.55, Ribnica 7.15, Trst (prihod) 9.—.

Vozna: do Ribnice L. 11.75, do St. Petra L. 13.50, do Parja L. 14.—, do Drskovc L. 14.50, do Zagorja L. 15.—, do Knežaka L. 16.—.

Proga Bistrica-Knežak

Od hodi: Trnovo-Bistrica 18.40, Topole 18.50, Prem 19.—, Ribnica 19.15, St. Peter 19.35, Parje 19.45, Drskovce 19.50, Zagorje 19.55, Knežak (prihod) 20.—.

Proga Knežak-Bistrica

Od hodi: Knežak 6.30, Zagorje 6.35, Drskovce 6.40, Parje 6.45, St. Peter 6.55, Ribnica 7.15, Prem 7.30, Topole 7.40, Trnovo-Bistrica (prihod) 7.50.

Vozna: do Topolca (iz Bistrice) L. 1.50, do Prema L. 3.20, do Ribnice L. 4.40, do St. Petra L. 5.50, do Parja L. 6.—, do Drskovc L. 6.50, do Zagorja L. 7.—, do Knežaka L. 7.50.

Proga Trst-Skočjan

Od 1. maja do 15. oktobra): Od hodi: Trst 8.—, 14.—, 15.—; Bazovica 8.30, 14.30, 15.30; Lokve 8.45, 14.45, 15.45; Skočjan (prihod) 9.—, 15.—, 16.—.

Proga Skočjan-Trst

Od hodi: Skočjan 12.—, 18.30, 19.30; Lokve 12.15, 18.45, 19.45; Bazovica 12.25, 18.55, 20.—. Trst (prihod) 12.55, 19.20, 20.30.

* Le ob nedeljah in praznikih.

Vozna: do Bazovice L. 4.—, do Lokve L. 6.—, do Skočjana L. 8.—.

Pristojbine za prtljago. — Od 1-10 kg do 50 km L. 2.—, od 50-70 km L. 3.—, od 75-100 km L. 4.—, od 11-20 kg do 25 km L. 2.—; od 25-50 km L. 3.—, od 50-75 km L. 4.50, od 75-100 km L. 6.—; od 21-30 kg do 25 km L. 3.—, od 25-50 km L. 4.—, od 50-75 km L. 6.—, od 75-100 km L. 8.—, od 31-40 kg do 25 km L. 4.—, od 25-50 km L. 5.—, od 50-75 km L. 7.50, od 75-100 km L. 10.—; od 41-50 kg do 25 km L. 5.—, od 25-50 km L. 6.—, od 50-75 km L. 9.—, od 75-100 km L. 12.—; od 51-60 kg do 25 km L. 6.—, od 25-50 km L. 7.20, od 50-75 km L. 10.80, od 75-100 km L. 14.40; od 61-70 kg do 25 km L. 7.—, od 25-50 km L. 8.40, od 50-75 km L. 12.60, od 75-100 km L. 16.80; od 71 do 80 kg do 25 km L. 8.—, od 25-50 km L. 9.60, od 50-75 km L. 14.40, od 75-100 km L. 19.20; od 81-90 kg do 25 km L. 9.—, od 25-50 km L. 10.80, od 50-75 km L. 16.20, od 75-100 km L. 21.60; od 91-100 kg do 25 km L. 10.—, od 25-50 km L. 12.—, od 50-75 km L. 18.—.

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rattori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerve Dinarijev 60.000.000—
Telefon: 5-18, 22-98

PODRUŽNICA V TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerve Dinarijev 60.000.000—
Telefon: 5-18, 22-98

Obreštuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 ½ % vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obreštuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec, Maribor

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9.—12.— in od